

Rozprávka ako terapia pre detskú dušičku

Pamätáte sa na vôňe svojho detstva? Na atmosféru, vyčarovanú prvou knižkou, ktorú vám čítala večer pri zaspávaní mama? Svet fantázií, ilúzií a nekonečných príbehov so šťastným koncom... Boli to práve rozprávky, cez ktoré sme spoznávali príbehy hrdinov, ale i tých „zlých“, nad ktorými vždy dobro zvíťazilo.

Deti z MŠ na Okružnej ulici na predstavení

Spomínate si na tajné čítanie v noci pod paplónom s lampášikom, keď nás už rodičia zahnali spať, ale my sme sa nevedeli odtrhnúť od pútavých príbehov? Keď privriem oči, vidím Mójho Macíka, Guľka Bombulka, Smelého Zajka a Malého princa... Prostredníctvom nich sme prežívali veľké príbehy v našom malom detskom svete a snivali s otvorenými očami.

Dnes už knihy vytláčajú iné elektronické zázraky modernej doby. Avšak detská dušička si pýta odpovede na otázky, aby jej pomohli zorientovať sa v spleťosti života. Fantázia detského sveta rozprávok tvorí dôležitý vývinový stupeň detskej psychiky. Cez rozprávky sa deti s dôverou adaptujú, prežívajú príbehy a rozvíjajú svoju predstavivosť.

Ako im môžeme my, dospeláci, pomôcť v túžbe za poznáním? Stačí tak málo... Zobrat dieťa za ruku a spoločne vstúpiť do rozprávky. V Leviciach máme krásny knižný rozprávkový chrám v Juniore na Ulici A. Sládkoviča 2, kde sa nachádza Oddelenie literatúry pre deti Tekovskej knižnice.

Okrem vzorne uložených kníh sa knižnica premieňa na divadelný kútik, v ktorom sa do improvizovaného hľadiska usádzajú najmenší diváci, deti z materských škôl. S očakávaním si vychutnávajú atmosféru rozprávkova, kde v drevenom domčeku s kulisami ožívajú maňušky v rozprávke O Pampúšikovi, v úprave Ľudmily Hrdinákovej. Deti s nadšením sledujú divadielko a na ich veľkú radosť spoločne spievajú Pampúšikovu pieseň, čím sa interaktívne zapájajú do predstavenia. Zaujať ich je riadne fuška, ale spoločne to ide veselšie. Príbeh sa kon-

čí, neposlušného Pampúšika zožrala líška a poučenie, že neposlušnosť sa nevypláca, z tohto príbehu si deti určite dobre zapamätajú.

Po predstavení sa malí čitatelia rozbahnú medzi police, kde si s vážnou tvárou intuitívne vyberajú knižky, ktoré si odnášajú v malých batôžkoch domov. Aké budú ďal-

šie osudy ich rozprávkových hrdinov? Nájdu si ustarostení rodičia v tejto hektickej dobe vôbec čas na ich prečítanie?

Zaujímala som sa o prípravu a dramaturgiu rozprávok. Každý, kto má záujem, si môže nájsť na internetových stránkach Tekovskej knižnice v Leviciach organizované podujatia na mesiac dopredu. Po vzájomnej dohode sa dajú zabezpečiť predstavenia aj individuálne, v dohodnutých termínoch.

Maličká čitateľka s maľkou

Na oddelení pracujú šikovné knižné víly: Marta Pavlíková, Oľga Schillerová a Erika Šimeghová pod vedením PhDr. Vlasty Kollárovej. Spolu pripravili za vlaňajší rok vyše päťsto podujatí aj pre starších čitateľov a okolo stopäťdesiat divadelných predstavení pre tých najmenších.

Ako vzniká dramaturgia rozprávok? „Knihožienky“ sa smejú pri otázke, či dostávajú nejaké hotové scenáre... Vraj si pozorne vyberajú rozprávky, ktoré sa im najviac páčia. Zameriavajú sa hlavne na tie naše tradičné, slovenské. Nasleduje príprava scenára, ku-

lis, maňušiek a ozvučenia. Tu dostáva priestor ich kreativita, fantázia a šikovné ruky. Príprava trvá niekoľko dní a využívajú na ňu každú voľnú chvíľku. Aj dnes majú v ponuke dvadsať rozprávkových príbehov, ktoré ponúkajú návštevníkom knižnice. Práve týmto, dlhoročne osvedčeným spôsobom, oslovujú najmenších návštevníkov, s ktorými si vytvárajú putá, pretrvávajúce často až do dospelosti. Spomínajú príbehy, keď aj prvé rande tínedžerov sa udialo práve v knižnici, kde je kultúrny priestor na rozhovory, spoločné čítanie a vzájomné spoznávanie sa.

Financie tvoria hranice, po ktoré sa môžu prípravy dramaturgických rozprávok rozvíjať. Napríklad drevený domček pre bábkové divadlo knižnica získala cez dotačný systém z Nitrianskeho samosprávneho kraja a päťdesiat krásnych maňušiek pribudlo vďaka grantovému projektu Nadácie pre deti Slovenska.

Tradične sa tu stretávali aj mamičky na materskej dovolenke, ktoré si založili „MAMI KLUB“, následne sa vyvinula nezadá spolupráca s najmenšími čitateľmi individuálne, cez ich rodičov. Nie je nič neobvyklé vidieť v knižnici zaparkované aj štyri kočíky a drobcov, ktorí sa prišli venovať bábkovému umeniu a zoznamovať sa s prvými knižôčkami i s kolektívom, spolu s rodičmi. Pre prvočitateľov, ktorí prvýkrát navštívia knižnicu a stanú sa členmi, majú pripravené, vďaka materiálnej podpore mesta Levice a Občianskemu združeniu Hlas knižnice, milé darčeky v podobe pestrofarebných ruksakov s logom mesta, v ktorých si môžu nosiť vypožičané knihy.

Najväčšia radosť zavládne, keď sa pred knižnicou z objednaných autobusov vyroja detičky z okolitých obcí, ktoré sú veľmi akčné a zvedavé na pripravené zážitkové podujatia. Takisto sú pripravované aj podujatia špeciálne pre hendikepované deti.

Zamýšľam sa nad ekonomickou situáciou mladých rodín. V mnohých rodinách sú práve financie častým dôvodom, prečo sú police v detských izbách často prázdnejšie, chýbajú knihy, encyklopédie a časopisy, z ktorých by deti čerpali informácie potrebné na vypracovanie referátov do školy. Deti prestávajú čítať, nevytvárajú si slovnú zásobu a majú problémy s vyjadrovaním sa. Vďaka knižnici sa môžu stať všetky deti, bez ohľadu na finančné zázemie rodiny, duchovne bohatšie a rozvíjať si svoju kultúrnu gramotnosť.

Aby deti neboli ochudobnené o čitateľské zážitky, môžeme ich už v ranom veku priviesť do knižnice. Oddele-

nie literatúry pre deti je otvorené denne, aj v sobotu doobeda. Ročné členské stojí iba dve eurá, na zaplatenie je možné použiť aj kultúrny poukaz. Ostatné výpožičné služby kníh a časopisov sú bezplatné. V ponuke je aj využívanie bezplatného internetu v priestoroch oddelenia.

Mamky, babky, ocinkovia, dedkovia... pre vašich najmenších je pripravený rozprávkový priestor, kde môžete spoločne stráviť čas so svojimi deťmi či vnúčatkami. Vyberme sa na prechádzku do sveta rozprávok a spoznávajme množstvo nových kníh. Vytvárajme si vzájomné putá, dôveru a využime možnosť riešiť detské bolesti cez rozprávkových hrdinov, pomocou ktorých môžeme vniknúť do vnútorného sveta našich najzraniteľnejších maličkových... Požičajme svojim potomkom kúsok nášho vzácneho času, raz nám ho vrátia v podobe energie spomienok a emócií. Návrat k slovenským tradíciám im bude pripomínať láskyplných rodičov, ktorí pri výchove nezabudli na to najpodstatnejšie – vnímanie rozprávkového sveta ako najzväčnejší návod do života.

Gabriela Nováková